

De kluut als Zaanse broedvogel niet meer weg te denken

Verslag kluteninventarisatie 2011

door Martien Roos

*Eenmaal in diepe slaap
Droomde ik van kluten
Bij honderden
Druk foeragerend langs de Zaan
Maar ik weet niet meer waar.*

M.R., juli 2011

Graag wil ik dit verslag beginnen met een rectificatie betreffende het in het verslag over 2010 vermelde aantal broedparen van de kluut in de zuidwesthoek van de WIJDE WORMER. Op basis van destijds persoonlijk ontvangen en middels www.waarneming.nl verkregen informatie leek het me terecht te veronderstellen dat we hier in 2010 mogelijk met 1 tot 2 broedparen te maken hadden. Dit is als zodanig ook in het overzicht over de jaren 2004 t/m 2010 vermeld.

Bij het samenstellen van het verslag over 2011 kwam ik via Wim Tijsen van Landschap Noord-Holland echter in contact met Dirk Korver, die in het betreffende gebied aan nestbescherming doet. Tot m'n grote verrassing hoorde ik van hem dat het hier in 2010 niet om 1 tot 2, maar om zo'n 6 tot 7 broedparen ging. In ieder geval om 7 nesten. Nog verrassender was echter zijn opgave voor dit jaar, 2011. Zelf kwam ik – en verschillenden met

mij – voor dit jaar niet hoger dan 4 broedparen. Maar volgens Dirk Korver betrof het hier wel 9 broedparen, waaronder 2 broedparen met een vervollegselsel, omdat het eerste nest al in een vroeg stadium door ganzen was gepredeerd. Van de aldus 11 aanwezige nesten zijn er 9 uitgekomen en 2 gepredeerd. Al met al niet alleen verrassende, maar ook mooie resultaten.

In het WORMER- & JISPERVELD werden de eerste kluten reeds waargenomen op 13 februari, door Kees Floris, en wel 2 exemplaren in het noordelijk deel. Een vroege waarneming, die ons hoopvol stemde omtrent het aantal te verwachten broedgevallen. Volgens een opgave van Nico Vens is het hier dit jaar helaas maar bij 5 broedparen gebleven. Aanzienlijk minder dan bijvoorbeeld in 2008.

Bob van Duin berichtte dat in het centrumgebied van het noordelijk deel van de KROMMENIEËR WOUDPOLDER, op het land van Staatsbosbeheer dat wordt gebruikt door Klaas Rodenburg, 4 paar hebben gebroed. Op het land van Staatsbosbeheer nabij de molen De Woudaap is volgens de boeren Wouda niet gebroed, aldus Bob. Evenmin nabij het zogenaamde 'woelmuizenplasje' aan De Ham in het zuidelijk deel van deze polder.

Zowel van de ENGE WORMER als van het OOSTZIJDERVELD zijn geen broedgevallen bekend. Evenmin van het GUIVELD.

Dit in tegenstelling tot het WESTZIJDERVELD. Zo hoorde ik van Rob Koeman dat hier dit jaar 1 paar heeft gebroed op het land van Jan Rutte. "Vanaf het Westerwindpad kon je de vogels zo op het nest zien zitten", aldus Rob. Overigens werden door hem in het oostelijk deel van DE REEF, op het land onder de hoogspanning, op 19 en 21 april respectievelijk 19 en 18 kluten waargenomen. Vervolgens op 25 april 10 exemplaren, verdeeld over vijf territoria. Van Gerrit Groot vernam ik dat de Stokkenzettersclub Westzaan in de De Reef maar 1 nest had gevonden. Opgemerkt moet worden dat de stokkenzetters dit jaar voor het eerst niet op het land van Jan Groot mochten komen, waardoor zij mogelijk nesten hebben gemist. Na ruggespraak met Rob Koeman neem ik aan dat voor De Reef zo'n 5 tot 6 broedparen niet ver bezijden de werkelijkheid zal zijn.

Voor wat de drie polders langs de noordoever van het Noordzeekanaal betreft, zijn er al sinds een paar jaar geen broedgevallen bekend. Voor de WESTZANERPOLDER en de NAUERNASCHE POLDER komt dit door de toenemende bedrijvigheid en het ontbreken van een geschikt biotoop. In de onder vogelaars bekende water- c.q. sliippartij in de ZAANDAMMERPOLDER zijn wel regelmatig kluten waargenomen, maar tot broeden zijn ze hier niet gekomen. Dit vanwege het ontbreken van nestgelegenheid tengevolge van een te hoge waterstand. Geïnformeerd zal worden of dit verholpen kan worden door het creëren van een bescheiden eilandje middels het storten van een paar kubieke meters kleiachtige grond, afgedekt met een laagje schelpen.

In het natuurgebied BUITENHUIZEN werden vanaf begin juni regelmatig 2 paar kluten waargenomen, waarvan op 15 juni 2

exemplaren in broedhouding (Rein Leguijt). Vervolgens op 27 juli 2 hevig alarmerende exemplaren, waarvan in ieder geval 1 exemplaar met een jong. Door de hoge vegetatie werd het zicht op het andere exemplaar echter ontnomen. Maar aangenomen mag worden, dat ook deze hier met jong(en) liep.

Als laatste dan het tijdelijke baggerdepot op de hoek N256 – ZAANDAMMERWEG. Op 26 mei werd hier 1 paar met nestindicatie waargenomen. Op 9 juni mogelijk 1 broedpaar en vervolgens op 12 juni 7 kluten, waarvan 1 exemplaar in broedhouding. Volgens Dick Rispens uit Assendelft, die in deze hoek van de polder op het land van IJff aan weidevogelbescherming doet, betrof het hier uiteindelijk 4 nesten, waarvan in ieder geval 2 nesten wel en 1 nest niet is uitgekomen. Van het vierde nest is het resultaat niet bekend.

Resumerend kunnen we stellen, dat onze streek dit jaar minstens 30 tot 31 broedparen van de kluut telde. Zoals onderstaand overzicht laat zien, praktisch eenzelfde aantal als vorig jaar, 2010.

Sinds de eerste broedgevallen in de jaren vijftig van de vorige eeuw is deze wondermooie vogel als Zaanse broedvogel niet meer weg te denken.

Rest een woord van dank aan alle in het verslag vermelde personen, alsmede aan Ron Gans, Koos Jonker en Cees Veldhuis voor het verstrekken van de nodige gegevens. 🐦

Overzicht aantal broedparen van de kluut (*Recurvirosta avosetta*) in de Zaanstreek in de jaren 2004 t/m 2011

Jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Plaats:								
Wijde Wormer	2	1	-	-	1	1	6-7	9
Enge Wormer	-	-	1	1-2	-	1	1	-
Oostzanerveld	-	-	1	-	-	-	-	-
Wormer- en Jisperveld	10	9-10	5	5-6	14	8	7	5
Krommenieër Woudpolder	8	5	3	0-1	4	7-10	5-7	4
Guisveld	3	2	0-1	0-1	-	-	-	-
Westzijdeveld	-	1	-	-	0-1	-	-	1
De Reef	4	2	1	1	1	2-3	9	5-6
Zaandammerpolder	-	-	-	-	9	5	-	-
Westzanerpolder	1	5	4	8	1	-	-	-
Nauernasche Polder	5-7	-	5	1	0-1	-	-	-
Buitenhuisen	3	13	-	1	-	-	-	2
Zaandammerweg	-	-	-	-	-	-	-	4
Totaal	36-38	38-39	20-21	17-21	30-32	24-28	28-31	30-31